

8-67

מ"כר 8 תיק 4

Handwritten notes and signatures in the top left corner, including a large '3' and some illegible scribbles.

ח.י.
הנני למסור לכם פרטים על פעולת הריכוז של ערביי חיפה, המתחלפת בימים הללו.

1) זמן קצר אחרי כיבוש חיפה ע"י החבנה ביקר ד.בן-גוריון בחיפה והביע בשיחה עם אישיות יהודית, הפועלת בשטח היחסים עם הערבים, את תכניתו גישה לעתידם של ערביי חיפה: א) מספרם לא יעלה על 25,000. ב) שני שלישים יתנו נוצרים, שליש מוסלמים, ג) הנוצרים יהיו מרוכזים בולם בועדי ג'יטנס, ד) הנוצרים לטיה יהיו מרוכזים בולם בשכונת ואדי סאליה.

2) במסך השבועות שעברו מאז (השיחה הנ"ל התקיימה לפני כ-15 שבועות) נעשו מאמצים מצד מוסדות הצבא לשכנע את הערבים לחזור לואדי ג'יטנס (במסדה שליש גריע שם קודם לכן) או לעבוד לשם. הכנייה וריכוז בערבים הייתה ידועה לפני המפקדים.

3) בינים ה' לשעבר גיחנה קורה מצד הצבא לפנות את כל הערבים הגרים מחוץ לשכונות הנ"ל ולהעבירם עד ל-5 ביולי לשם. בשיבה של חלקים לערביי ערבים בחיפה הבעת ההנגדות לטינוי הערבי שמוסב לנו לפנות את ערביי חיפה לחו"ל בעזרתה הצלה החדום כמסר להטיל עליהם סבל כזה.

4) בחור נימוק לפעולה הזאת גיחנו גורמי בטחון: הצורך שהערבים יעזבו את הנקודות האסטרטגיות כגון הכרמל הצרפתי (החולש על העיר ועל הנמל) וזמדי ג'מאל (החולש על כביש החוף), קרבת איזורים אחרים למחנות צבא (פעור המושבה הגרמנית) או לנמל (העיר התחתית) היתה וישנם איזורים רבים שאין צורך כל שיקול אסטרטגי (ישנם ערבים שהוכרחו לעבור מרחק של 50 שטר, כפיין שבייתם נמצא מרחק מרחק כזה מגבול הכנרת הערבית) - הרי הופיעו צינוריה נוספים, כגון: טוב שהערבים יהיו מרוכזים - גם לשם פיקוח וגם לשם פיתוח הייתה העצמיים הם. "הדבר הוא לסובח הערבים עצמם". גיחה לשכונת שבה גרים רוב הערבים, המוסבת הגרמנית (בה גרים כרבע של כל ערביי חיפה) מוגישיים שזהו רכוש "הודת" (קודם גרמני) ועל הערבים לפנותו.

שאינן תנימוק הצבאי הוא מכדיע, מוכיח העובדה ששכונת עבאס (פעל החלשבת הגרמנית) בעלת הסיבות אסטרטגיות העולה על זו של האיזורים החתה, הודעתה שוב לדיורי ערבי לחצר שגיחנה פבר לערבים ההודעה לפנותה. הטבת, גריע של הרבה נכבדים, והם ביקשו "פרוסקאיה" עד שלבסוף ויחרו גם לערבים "בלתי נכבדים" וחזרשה להם להישאר.

5) הביצוע. הצבא הבטיח להעמיד מכוניות לרשות ההובלה. לפעשה מספר הטכוניות הוא עכן והדרוש כדי לבצע את הפעולה בזמן שנקבע. מלבד זאת, לא ברור מי ישלם את הוצאות ההובלה. הצבא טוען שהערבים הייבון לשלם, לועדה הערבית ישנו תקציב לכן ואולם הוא עוקל על ידי שר האוצר ואין היא דשאית להוציא כסף. לפעשה, כל צעד מניח שמישהו אתך ישלם. המחירות בביצוע גורמת לכן טאנשיים נכונשים לדידות מלאתה הפעלים, בעלי שחיה אנשרות לרשוק את הדהיטיים, הנגדים וכד' הנמצאים בדידות. ואין אמשיית לשמור על היכוש הזה. לא נעשו כל הנצוס, הדירות מלוכלכות כמו החובות, אין מיס, אין חסמל, אין מנעוליה בדלתות, אין זמן לארגון את חלוקת הדידות כראוי. בעיה מיוחדת היא של בעלי משקי-עור הקלטים ועיריים, הגאלגים לנטוש את גן-הידק, חרמה או חלול. מצבם טרם הוברר.

6) קבוצת הנציגים הערבים שהוזמנו ע"י המפקדה, הזמינה אסיפת של גישי-כה השכונות. האסיפה בחרה בועד של שמונה (וקצין קשר) המשיבב את ערביי חיפה באומן גאמן למדי. בועד ארבע ראשי עדות נוצריות(במדיים), שחור מוס (הקאכול-יגוני) בוטרדם פאחורי, הוא ראש הועדה, ו-4 מתילגניייהם, קהם שגייים מאנשי השמאל(בולוס מרה וטרופיק טובי), אחד מוסלמי מקורב לשמאל (בוודיין עבאסי) וסגן ראש העירייה, הנוצרי, שחאדה שלה. ויקטור חיאה, המיליונר של חיפה, קונסול מדאנקו ונחין אמריקני, גבחר כ"קצין קשר" עם המוסדות היהודיים.

הועדה הזאת קיבלה על עצמה - פתוך שיהוף עם המוסדות היהודיים - את הלוקה הדידות. השלטונות הצבאיים מוכנים להח לה סמכות רחבה מאד במרבון החיים הפנימיים של השכונה.

ביחס לעצם הפעולה של הדיכוז הביעו על הערבים דעה שלילית בחלקם. בעם הפשוט נפוצו שמועות שרואים לוכז את הערבים כדי לשמוס אותם ביהו קלות שזחו בית כלא וכו' וכו'. אנשי השמאל הביעו התנגדות מנומקת דוהי פעולת פוליטיקה-גזעית ולא אבאית. פתוך כוונתה של יצירה גיסו ערבי בהימנה. הם הביעו את התנגדותם זו באורה הריטה גם לפני יהודים וגם לפני ערבים. ואולם כאשר התברר שהפעולה תבוצע, אנשי השמאל עמדו בראש הפעולה הקונסטרקטיבית של הביצוע (הלוקה הדידות וארגון החיים). יש לבייץ, שבמקום הוואשנות קמת בהימנה נציגות דמוקרטית כמעט דמוקרטית של הערבים, אשר זה לשמאל מעמד נרכז.

7) תוצאות. אין דבר דע שאין בו גם משאו טוב. דיכוז הערבים בנות למרות ההתאטרות והמחד, יצרו שוב חיים צבודיים ובסיס לחיים כלכליים. פנימיים. מאד החלה הדיכוז באו גוישות מרובות לפתיחת חנויות, בתי מלאכה, בתי קפה בשכונה. עם הפינוי יעבור עד הסוף בלי שימוש בנות מאד הצבת, ואם לכולם יהיו דירות, יש להגיה שתרוחות יירגעו.

8) עמדת הפעולת. אנו רואה בפעולה הזאת צעד פוליטי, ולקדחה יצירת גבסו, למי הכניה כן-גוריון, מתוך גיצול של שעה כנשר אבאית המצדיקה את הפעולה במעמד הלקט. ואולם דאית צורך לשחף את עצמי במעולה הדיכוז מתוך הסיבות הבאות:

- א) היתה סכנה שחלוקה הדידות תבוצע עיי הצבת דבאומן אבאית.
- ב) האורך לשאש כמקור בין הועדה הערבית והשלטונות היהודיים.
- ג) הטכנה שה"נכבדים" ישחלטו על המצב וידחקו את רגלי השמאל.
- ד) הסיכוזי לחשלים את השמאל בחיים הצבודיים על ידי הצורה שיתבלת לחת לחם.
- ה) כויעה מרוטקציוניזם ופריבילגיות לנכבדים ערבים מתוך קטירתם עם נטבדים יהודיים.

כתוצאה מהתערבותי חושם השמאל למעשה בראש הפעולה. הצלחתי במקרים שונים למנוע בעד נתינת פריבילגיות (בדואב עבאס הודשו בהתחלה דע נכבדים להטאר והצלחתי להשיב שום לא-נכבדים ייטארן, כן השגתי שב"שיכוז" ערבי חדש בדואב זה יתנו 50% של הדירות ל"לא נכבדים", לאחר שהמקדה התכוונת לשכס עם אן ורק נכבדים. המעמד שרכשתי למפלגה דואב לי כנכס חשוב.

- 9) ליעתי הי"בת המהלגה לפעול בשני כיוונים:
 - א) למנוע, באידה המסדרות בעד מינו של איזורים שאין להם הסיבות אסטרימבית.
 - ב) להבטיח שאפיוני הוא זמני (בהתאם להנמקתו הצבאית הדוממית) דאחסי סוף המלחמה יורשו הערבים להזור לבתים השייכים להם ולגוד בכל שכונה שיש"ירו להם שם דירות. בענין זה יש לתת הבטחה ברורה מאד המטמלח.
 - ג) לדאוג לביצוע תומאני של הפעולה (העמדה המצעי החבורה לרשות הפינוי וזמן מתאים. בכיוון זה יש לפעול בקרב המוסדות המחאמיים (מועצת המדינה, המטמלח).

אנו עומד לרשותכ בקשר עם כל אינפורמציה נוספת שהיידוש. אנשי מטליץ על כך שייטלת חבר מזכירות המרכז לחיפה כדי לקבל אינפורמציה במקום. נראה לי שדיכוז זה הוא המעשה החשוב ביותר שנעשה מענין הערבים במדינת ישראל. כאן ייקבע, האם מדינת ישראל חיה מדינת דמוקרטית או מדינת מיאודאלית עם מנהגים-ימי-הביניים וחוקי גירנברג.

בברכת חבריים גאמנה
(-) י. ואשיץ